

1. Fiskerestauration (bekräftelse – icke konfliktfylld fråga)

Ån är ett biflöde till en större älv och under flottningseran pågick bäckflottning här. Det finns någon flottningsdamm och ledarm, men den största påverkan var rensningen av större stenblock och anpassningar av botten i bäckfåran. Småfåror torrlades även. Efter en stor artikel om Emån i Småland där stora sträckor restaurerats, vilket har lett till bättre fiske och turism- och utbildningssatsningar, så har nu idén att även restaurera Ån väckts. Ledarmarna skulle behöva plockas bort och deras stenmaterial läggas tillbaka på bottenarna, liksom att öppna de avstängda sidogrenarna och återskapa fiskelekbottnar. Även andra stora stenblock samt delar av träd skulle behöva återföras till bäckfåran. Markägarna och de boende längs Ån är i varierande grad intresserade av vattendraget och har generellt ganska låga kunskaper om restaurering. De trivs dock med varandra och litat på grannarna samt även i hög grad på myndigheterna.

Möte/exkursion till Ån med olika intressenter för att sondera intresset för restaurering och för att undersöka hur processen med att genomföra det skulle kunna se ut.

Roller:

1. Länsfiskekonsulent (länsstyrelsen) – har bra relationer i det berörda området och är mycket positiv till idén samt kan eventuellt hitta finansieringsmöjligheter.
2. Länsantikvarien (länsstyrelsen) – representerar kulturmiljöintresset, men uppfattar inte att just Ån representerar en särskilt viktig kulturmiljölämning.
3. Ordföranden i fiskevårdsområdet – har arbetat med restaurering i andra vattendrag i området och brinner för frågan.
4. Markägare 1 – vet inte vad restaurering är för något och ser inget värde i fiske i Ån då hen själv alltid fiskar i ett annat mycket bättre fiskevatten.
5. Markägare 2 – är turistföretagare och organiserar jaktguidning samt hyr ut några stugor. Har knappt hört talas om restaurering.
6. Produktionsledare, skogsbolag X – har inga större synpunkter förutom att hen är orolig för vad det här betyder för de skogsavsnitt som SCA äger längs Ån.
7. Forskare vid universitetet Y – har länge jobbat med vattenrestaurering och kan visa vilka betydelsefulla effekter det ger för att öka den biologiska mångfalden.
8. Kommunekologen – är ganska ny på sitt jobb och har inga större erfarenheter av restaurering men tycker rent allmänt att allt som ökar biologisk mångfald är bra.
9. Stugägare – fiskar gärna i närområdet trots det dåliga fisket. Kan dock inte engagera sig särskilt mycket då hen är där för sällan.

2. Vindkraft (*facilitering* – konflikter/misstroende mellan stakeholders)

Fiskebanken är utpekad som riksintresse för vindkraft liksom för fiske och friluftsliv. Förutsättningarna för vindkraft anses vara mycket goda, och ett kraftbolag är därför intresserade av att bygga ett antal vindkraftverk en bit ut till havs. Dessa skulle synas på långt håll från land då det är ett plant hedlandskap längs kusten vid Fiskebanken. Området är populärt för friluftsliv, bland annat för cykling, vandring och paddling. I allt högre grad etableras nu turistföretag som erbjuder hyra av utrustning, organiserade turer samt logi. Det finns även några yrkesfiskare som försörjer sig på fiske. Kommunen har en negativ befolkningsutveckling och ser positivt på all slags näringslivsutveckling för att vända detta. Både turism och vindkraft ses av kommunen utvecklingsmöjligheter. I kommunens översiktsplan är satsningar på vindkraft särskilt utpekade som mycket önskvärda i det berörda området. Fiskebanken har en lång historia av konflikter mellan olika grupperingar av boende/intressen och mellan dessa råder därmed stor misstro.

Samrådsmöte arrangeras av kraftbolaget för att presentera planerna på etableringen: hur ska den vidare processen se ut?

Roller:

1. Kraftbolagets representant – är en gladlynt fyr som verkligen tycker att vindkraft är framtidens melodi.
2. Yrkesfiskare – är mycket stor motståndare mot vindkraftsetableringen eftersom den allvarligt skulle försvåra möjligheterna till yrkesfiske.
3. Markägare 1 längs det berörda kustavsnittet – skulle få ekonomisk ersättning vid vindkraftsetableringen och då hen inte är bosatt i bygden så tycker hen att detta är attraktivt.
4. Markägare 2 just utanför det berörda kustavsnittet – skulle *inte* få ersättning men däremot få utsikten över havet förstörd.
5. Kommuntjänsteman – är för planerna på vindkraft men ser svårigheterna i att jämkas ihop det med turismsatsningarna samt att få med de boende i området på tåget.
6. Handläggare på länsstyrelsen – anser att vindkraft är önskvärdt i allmänhet men hur ska det vägas mot de andra riksintressena i just det här fallet?
7. Företagare som hyr ut kajaker/cyklar – är motståndare till vindkraft på Fiskebanken då paddlingsupplevelsen skulle kraftigt försämrats liksom utsikten för cyklister.
8. Fågelskådare – är emot vindkraftsetableringen då det skulle innebära stora risker för fåglarna i området.
9. Ekosmart bybo – är för förnyelsebar energi i allmänhet och funderar på att investera i vindkraft.
10. Ornitolog – fågelinventeringar visar att Fiskebanken *inte* är ett viktigt habitat för tex alfågel och ejder som annars minskar i Östersjön och därför vore det bättre med vindkraft här än på många andra ställen.

3. Snöskoterreglering (*konsultation* – misstroende gentemot länsstyrelse/kommun)

Kring Fjällbyn har skoteråkningen ökat avsevärt de senaste åren. Det beror på flera olika anledningar: turismsatsningar med bland annat en skoteruthyrningsfirma och en ny matvaruaffär som lockar norrmän samt ovanligt många tonårsungdomar. Inga stora skoterleder finns i närheten och skoterföreningen har heller inte varit särskilt aktiv i att försöka få till några leder. Merparten av åkningen är därmed friåkning och till en inte försumlig del av turister med liten skotervana. Vissa i byn är därför irriterade över ”buskörning” inne i byn samtidigt som de flesta själva har skoter som fritidsintresse. Granne med byn finns också ett stort naturreservat där skoteråkning endast är tillåten längs några få ledsträckningar, vilket ytterligare ökar trycket på Fjällbyn. Länsstyrelsen har i år valt att prioritera arbetet med att minska bullret från skoteråkningen och har utsett Fjällbyn till ett prioriterat område. Fjällbyn borde bli ett skoterregleringsområde anser länsstyrelsen. De boende i Fjällbyn har goda relationer med varandra och samarbetar kring turismutvecklingen i byn. Inrättandet av naturreservatet liksom arbetet med skydd av skog i området har dock gjort att deras förtroende för länsstyrelsen är lågt.

Möte i Fjällbyn för att diskutera hur ett skoterregleringsområde kan förverkligas – hur ska en sådan process se ut?

Roller:

1. Handläggare 1 vid naturvårdsenheten (länsstyrelsen) – har tidigare varit involverad i naturreservatsprocessen som berörde Fjällbyn och är stark skoterantagonist.
2. Handläggare 2 vid naturvårdsenheten (länsstyrelsen) – är nyanställd och har erfarenhet av dialogprocesser.
3. Kommuntjänsteman – anser att ett skoterregleringsområde *inte* är önskvärt i just Fjällbyn då den fria skoteråkningen runtomkring är väldigt begränsad pga naturreservatet. Skoteråkarna har dessutom blivit en viktig besökargrupp.
4. Skoterföreningens ordförande – är liksom de flesta medlemmarna starkt kritisk till planerna på ett skoterregleringsområde, men skulle gärna se att ledsystemet i byn utvecklades.
5. Företagare och ägare till skoteruthyrningsföretaget – säljer in skoteråkningen i området främst som ”fri och extrem åkning”. De flesta kunderna är unga män.
6. Ung skoteråkare – som bara stannat kvar i Fjällbyn tack vare den fria skoteråkningen som hen uppskattar mycket. Hen arbetar för byns hotell och möter många besökare dagligen.
7. Småbarnsförälder bosatt i byn – är orolig för buskörningen inne i byn eftersom det innebär stora risker för barnen samtidigt som skoteråkning är ett bekvämt sätt för familjen att utöva friluftsliv.
8. Renskötare – skulle gärna se att skoteråkningen styrdes upp då den stör renskötseln och orsakar mycket merarbete.
9. Medlem i Naturskyddsföreningen – är i det tysta anhängare av planerna på skoterreglering eftersom den fria skoteråkningen sliter hårt på markerna och dessutom skrämmer djurlivet.

4. Inrättande av nationalpark (*förhandling* – misstroende både mellan lokala grupper och mellan dessa och myndigheter)

Naturvårdsverket har inlett arbete för att inrätta en ny stor nationalpark i fjällen, nämligen för att skydda Fjällmassivet som är under konstant ökande tryck från fler besökare och fler typer av aktiviteter. Fjällmassivet är redan till stora delar skyddat som naturreservat men även områden utan skydd är tänkta att ingå. Eftersom det är ett stort område berörs många människor av planerna, inklusive många olika lokala intressen. Några kommer att gynnas och andra missgynnas. Processerna att inrätta naturreservaten har varit kantade av konflikter och många människor lokalt upplevde att det lades en död hand över området, vilket gör att det finns en grundmurad misstro mot "naturvårdsmyndigheter". Dock har senare områdena mellan naturreservaten utnyttjats mer och mer intensivt, med exempelvis ökande helikoptertrafik som resultat vilket bidragit till ekonomisk utveckling i kommunen. Renskötsel bedrivs i hela området som den nya parken skulle omfatta, och mycket av områdets karaktär är därmed beroende av fortsatt renskötsel. Samebyn skulle därför vilja ha mer inflytande över områdets förvaltning, inte minst för att styra upp hur andra intressen ska kunna använda området och för att förflytta den varg som verkar ha etablerat sig där. Både renskötseln och andra delar av lokalsamhället är kritiska till hur stort utrymme turismen tar, inte minst när det gäller jakt och fiske. Dessa grupper är dock oeniga även sinsemellan om hur rättigheterna egentligen ska fördelas och hur området bör utvecklas. Konflikterna lokalt har funnits länge.

Möte som länsstyrelsen och Naturvårdsverket kallat centrala lokala aktörer till för att diskutera hur processen ska fortskrida.

Roller:

1. Naturvårdsdirektören (länsstyrelsen) – har nyligen tillträtt på posten efter att ha arbetat i södra Afrika med deltagande planering.
2. Handläggare/chef? (Naturvårdsverket) – har suttit länge på sin post och är anhängare av det traditionella naturvårdsidealet med ett så strikt skydd som möjligt.
3. Kommunalrådet – är kritisk till nationalparksplanerna då stora delar av kommunen redan är skyddade och svåra att nyttja för näringslivsutveckling.
4. Ordförande i samebyn – är positiv till en nationalpark ifall samebyns verksamhet får fortgå oförändrad (dvs. med fortsatt renskötsel, jakt och fiske) och om samebyn får vetorätt i förvaltningen.
5. Ordförande i älgskötselområdet – är starkt negativ till en nationalpark som skulle begränsa möjligheten till jakt (och även fiske) och tveksam till att dela med sig av något förvaltningsansvar.
6. Ordförande i skoterföreningen – anser att en nationalpark inte skulle göra någon större skillnad då skoterförbud ändå finns i stora delar av området, men vill inte att andra lokala grupper ska få något stärkt inflytande.
7. Turistföretagare – ägare till den största anläggningen i området och har storsatsat på utveckling av kapitalintensiva och störande aktiviteter som helikopterturer. Hen är positiv till nationalparksplanerna förutsatt att dispens ges för den här typen av aktiviteter.
8. "Stockholmare" och medlem i Svenska Rovdjursföreningen – värnar om rovdjuren och framför allt vargen och är stark förespråkare för nationalparken.
9. Äldre turistföretagare (arrangerar fisketurer) och ordförande i byaföreningen. Hen har stark misstro gentemot länsstyrelsen och är därför mycket skeptisk till en nationalpark.

5. Tätortsnära naturreservat (*förhandling* – misstroende både mellan lokala grupper och mellan dessa och myndigheter?)

Kommunen X vill inrätta ett naturreservat i Stadsnära skogen, ett skogsområde med höga naturvärden bl. a. i form av fladdermöss och grodor samt den rödlistade arten ekbock som lever på de gamla ekarna i området. Stadsnära skogen ligger på kommunalt ägd mark. Anslutning till kollektivtrafik finns vid bostadsområdet Miljonen, ett område med kommunalt ägda hyreshus som ligger en kort promenad från Stadsnära skogen. I närheten finns också villaområdet Egnahemmet. Boende i bostadsområdena runtomkring använder gärna området för friluftsliv och rekreation. På andra sidan Stadsnära skogen löper en motorväg. Sedan tidigare finns tre naturreservat i kommunen, men Stadsnära skogen skulle bli det första kommunalt inrättade reservatet. Kommunen har ett underskott på bostäder och ligger i en storstadsregion med omfattande inflyttning där det råder stor bostadsbrist. Marken där Stadsnära skogen ligger har föreslagits som ett möjligt område för att bygga bostäder, och flera byggbolag har sagt sig vara intresserade av att utveckla området.

Öppet samråd om bildande av naturreservatet Stadsnära skogen, dit alla närboende och intresserade har bjudits in.

Roller:

1. Kommuntjänsteman (kommunekolog) – skulle väldigt gärna vilja vara den som fick till stånd kommunens första kommunala naturreservat. Pratar sig gärna varm om möjligheterna till friluftsliv och kommunmedborgarnas användande av området.
2. Kommunalråd – är bekymrad över bostadsbristen i kommunen och lägger stor vikt vid förhållandet till näringslivet, men ser också stor potential i ett kommunalt naturreservat.
3. Tjänsteman på Naturvårdsverket – har suttit länge på sin post, har arbetat med LONA-stödet sedan det infördes och tar sin uppgift att stödja kommunernas inrättande av naturreservat på största allvar.
4. Regionplanerare Länsstyrelsen – arbetar med tillväxtfrågor i regionen och ser allvarligt på bostadsbristen. Hen ser Kommun X som en viktig kugge för bostadsförsörjningen i regionen och tycker att nyproduktion i kollektivtrafiknära lägen är centralt.
5. Representant för Naturskyddsföreningen – är mycket positiv till naturreservatet och ser skyddet av Stadsnära skogens naturvärden som avgörande för naturvärden i regionen.
6. Representant för nätverket YIMBY (Yes In My BackYard) – ser positivt på förtätning i anslutning till grönområden och anser att området där Stadsnära skogen ligger lämpar sig utmärkt för bostadsbyggande. Naturreservat behövs absolut inte – med smart planering går det att bevara delar av skogen som grönområde ändå.
7. Närboende 1 – är starkt positiv till naturreservat och starkt negativ till bostadsbyggande i området. Promenerar dagligen med sin hund i Stadsnära skogen och njuter av utsikten över ekarna som hen ser från sin villa-altan.
8. Närboende 2 – är nyfiken på förslaget men har ingen bestämd åsikt. Bor i lägenhet i ett närliggande miljonprogramsområde. Hens barn leker ibland i Stadsnära skogen, men själv använder hen inte området särskilt ofta.
9. Närboende 3 – en ung person som bor i Miljonen. Hen är helt ointresserad av friluftsliv men däremot väldigt intresserad av att flytta hemifrån – något som är svårt i bostadsbristens Kommun X.
10. Företrädare för näringslivet i kommunen – tycker att det vore högst problematiskt med ett naturreservat i ett så här bra läge, med tanke på hur mycket regionen växer och företagens behov av att kunna locka till sig kompetent personal.